

Zagajewski, Szmytka, Tsangaris | Warszawska Jesień 2012

Prapremierowe wykonania utworów trojga kompozytorów

Wykonawcy:

Uczestnicy European Workshop for Contemporary Music (Europejskich Warsztatów Muzyki Współczesnej)

Ji Eun Park – sopran

Conrad Schmitz – baryton

Marcin Majchrowski – speaker

Uczniowie Liceum Ogólnokształcącego nr 50 Stowarzyszenia Kultury i Edukacji

Rüdiger Bohn – dyrygent

Dokument jest zrealizowaną przez TVP na zlecenie Narodowego Instytutu Audiowizualnego relacją z koncertu, który odbył się 26 września 2012 roku w Centrum Kultury „Koneser” w ramach 55. Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej Warszawska Jesień, który stał pod znakiem akcji, mowy, śpiewu, obrazu i nowych technologii... naturalnie w muzyce.

Podczas koncertu dokonano prawykonania trzech utworów: *canto* Artura Zagajewskiego, *happy deaf people* Jagody Szmytki oraz *Vivarium – Reisen, Kochen, Zoo...* Manosa Tsangarisa. W filmie sceniczne wykonania poszczególnych utworów zostały poprzedzone wypowiedziami ich kompozytorów.

Utwory:

1. Artur Zagajewski, *canto* na zespół kameralny (2012)

Kompozytor tak mówi o swojej kompozycji: "To nie jest opera, ani nie jest to utwór stricte wokalny, chociaż rzeczywiście wszyscy muzycy cały czas śpiewają. (...) Pomimo iż nie sugerowałem tego w komentarzu, wiele osób odczytuje istnienie głosu jako organicznej części tej kompozycji i istnienie pewnych gestów teatralnych, operowych, które nie są realistyczne, gdzieś wpływają i kumulują się przede wszystkim na samym dźwięku, na jakości dźwięku, i na jakości takiego czystego gestu, ale muzycznego, a nie teatralnego."

2. Jagoda Szmytka, *happy deaf people* na zespół kameralny i dźwięki elektroniczne (2012)

I. *story tellers*

II. *siamo insieme, lontani – coexistence*

III. *verliebt*

IV. *body – gestures*

W nawiązującym do teatru instrumentalnego utworze Jagody Szmytki pojawia się – również literalnie – zagadnienie cielesnego odbioru dźwięku: "Muzyka składa się z fal dźwiękowych wytwarzających wibrację dostarczaną do ludzkiego ciała. Zazwyczaj muzyka skierowana jest do słuchania, jakkolwiek może być odbierana również przez inne zmysły, w tym poprzez dotyk. W bezpośredni sposób poprzez dotyk doświadczają dźwięku muzycy grając na instrumentach. Na przykład wiolonczelistka „przytulając” wiolonczelę w trakcie gry odczuwa wibrację instrumentu w ciele. Podobnie doświadczany jest dźwięk przez osoby niesłyszące, które odbierają muzykę za pomocą balonów trzymany w koniuszkach palców, by w ten sposób poczuć wibrację dźwięku. Dotykowy wymiar dźwięku, zazwyczaj zarezerwowany dla muzyków lub dla wrażliwości osób niesłyszących, może zostać „przetłumaczony”, udostępniony szerszej publiczności za pomocą znacznej amplifikacji w przypadku muzyki instrumentalnej..."

3. Manos Tsangaris, *Vivarium – Reisen, Kochen, Zoo...* [Vivarium – podróże, gotowanie, zoo...] na ruch w przestrzeni, głosy, instrumenty i światło (2011-2012)

Nowa wersja wcześniejszego utworu niemieckiego kompozytora powstała na zamówienie Niemieckiej Rady Muzycznej.

"*Vivarium – podróże, gotowanie, zoo...* to multimedialny teatr muzyczny, przywołujący poprzez grę i symbolikę podstawowe stany rozwoju ludzkości: człowiek jako koczownik, człowiek osiadły czy jako hipercywilizowana istota, która w dość łagodny sposób poskromiła swą naturalną żywiołowość. Czego oczekujemy po wizycie wśród ogrodzonej płotem

dzikiej natury? Tego, że człowiek zostanie na nowo wywyższony jako człowiek?" (Fragment komentarza Manosa Tsangarisa, katalog Warszawskiej Jesieni)

W ramach przygotowań do festiwalu Warszawska Jesień, Muzykoteka Szkolna zrealizowała projekt, którego celem było znalezienie przez grupę licealistów mecenasów, skłonnych sfinansować zamówienie nowych utworów u kilku młodych polskich kompozytorów. Starania młodzieży zakończyły się sukcesem. W rezultacie Europejskie Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego zostało mecenasem utworu *happy deaf people* Jagody Szmytki, kompozytorki łączącej jako integralne części muzyki elementy dźwiękowe, wizualne, przestrzenne, tekstualne i inscenizowane; kompozycję inspirowanego się często muzyką rockową Artura Zagajewskiego, *canto*, sfinansował Program 2 Polskiego Radia, a utwór *observerobserver* wyróżniającej się pod względem stosowanej w swojej twórczości estetyki Aleksandry Gryki – zamówiła Sopotcka Scena Off de BICZ.